

att Riksdagen måtte afslå Kungl. Maj:ts förslag i hvad det afser bibehållande af navigationsskolor uti Västervik och Gäfle, så att landets hela navigationsundervisning blefve förlagd endast till skolor uti Göteborg, Malmö, Kalmar, Stockholm och Härnösand samt att statsutskottet måtte vidtaga de förändringar uti skolornas stat, som af denna inskränkning uti deras antal föranledes;

och därjämte att Riksdagen måtte uttala att fullmakt icke må utfärdas å föreståndarebefattning utan att densamma skall uppehållas allenast på förordnande för viss tid, högst fem år i sänder.

Stockholm den 20 april 1911.

Dan. Broström.

W. Lundgren.

Erik Palmstierna.

Nr 355.

Af herr **Rune**, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående omorganisation af navigationsskolorna.

Uti Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående omorganisation af navigationsskolorna har föreslagits bland annat, att skolornas antal skulle vara sju, men att vid dessa endast sex sjökaptensklasser skulle inrättas. Det synes mig uppenbart, att med hänsyn till det elevantal, som kan beräknas uti dessa klasser, antalet sjökaptensklasser beräknats alltför knappt. Jag vill till stöd för denna min åsikt i främsta rummet åberopa hvad Marinförvaltningen och Kommerskollegium uti saken anført. Dessutom synes det uppenbart att, då man skall beräkna eventuella antalet elever uti sjökaptensklasserna, man icke bör beräkna detta lägre än medeltalet elever under de 5 eller 10 sista åren. Medeltalet har under de 10 sista åren varit 152 och under de sista fem åren 162. Läger man något af dessa medeltal eller kanske rättare

medeltalet emellan dessa till grund för beräkningarna, så visar det sig, att med sju klasser elevantalet uti dessa klasser skulle uppgå till i genomsnitt något öfver 22 elever, och jag vågar påstå, att detta antal är det högsta som med framgång kan undervisas samtidigt. Uti denna min åsikt kan jag åberopa stöd såväl från Marinförvaltningen och Kommerskollegium som från departementschefen. Jag vill i detta afseende särskildt påpeka, att i fråga om den praktiska undervisningen ett elevantal af 22 uti en sjökaptensklass helt säkert är betydligt mera än hvad det bör vara för att enhvar skall få tillfälle att på ett tillfredsställande sätt praktiskt deltaga uti undervisningsöfningarna. Departementschefen uttalar, att det synes vara sannolikt, att en utveckling af vår sjöfartsnäring kommer att äga rum, och framtiden kommer helt visst att gifva honom rätt uti denna förmodan. Men om det är befogadt — och det synes det vara — att vid beräkning af skolornas antal taga hänsyn till sjöfartsnärings utveckling, så är det väl lika nödvändigt att använda samma beräkningssätt, då det gäller att bestämma klassernas antal. Jag kan därför icke finna, att det i detta fall varit välbetänkt att, såsom departementschefen gjort, till grund för beräkningarna öfver behöfliga antalet sjökaptensklasser lägga antalet sjökaptenselever under höstterminen 1910 eller 137. Detta låga tal beror helt visst på någon tillfällighet och lämpar sig därför icke till grund för en beräkning, afsedd att fastslå behovet för framtiden, särskildt då man kan vänta utveckling af sjöfartsnärings. Departementschefen har ju i detta fall i berömvärd afsikt sökt åstadkomma besparing, men det synes mig uppenbart, att denna besparing icke är så afsevärd, att man vid en omorganisation för längre tid af navigationsundervisningen bör i detta fall låta sparsamhetssynpunkten vara allena afgörande. Den ökade kostnaden för ytterligare en sjökaptensklass utgöres knappast af mera än 3,200 kronor för en lärare, och för att inbespara denna summa synes det nog icke klokt att riskera att för många elever måste samtidigt undervisas i samma klass. Omorganisationen af navigationsskolorna sker ju i den bestämda afsikt, att undervisningen skulle förbättras så, att den motsvarade de ökade kraf, som den moderna skeppsfarten kan ställa på sjömansbefälet. Då synes det vara ganska riskabelt om man för att spara ett obetydligt belopp äfventyrar hela saken genom att sammanföra för många lärjungar i hvarje klass. Visst är att omorganisationen icke förbättrar undervisningsresultatet, såvida läraren icke får tillfälle att gifva hvarje elev lika mycken personlig handledning som förut kunnat bestås. Det synes mig vidare som om det alltid måste vara en fördel att vid hvarje särskild skola hafva fullständig navigationsafdelning, och detta

skulle ju icke åstadkommas, såvida sjökaptensklassernas antal endast blefve sex.

Däremot hafva de navigationsskolelärare och andra fackmän, med hvilka jag i saken rådgjort, ansett, att man mycket väl skulle kunna inskränka antalet klasser uti maskinistafdelningen, då uti denna afdelning ett betydligt större antal elever samtidigt kan undervisas än uti sjökaptensklasserna.

På grund af hvad jag sålunda anfört får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte med anledning af den nådiga propositionen angående omorganisation af navigations-skolorna besluta, att vid hvarje af de sju föreslagna skolorna en sjökaptensklass inrättas, samt att däraf föranledd ökning af anslagen till navigationsskolorna beslutas.

Stockholm den 20 april 1911.

Axel Rune.
